

**KARADENİZ EKONOMİK İŞBİRLİĞİ (KEİ) ÖRGÜTÜ KEİ
BÖLGESİNDEKİ
EŞYANIN KARAYOLUYLA NAKLİNİN KOLAYLAŞTIRILMASI
KONUSUNDA MUTABAKAT MUHTIRASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 14.4.2004 Sayı: 25433)

**Kanun No
5114**

**Kabul Tarihi
7.4.2004**

MADDE 1. - 6 Mart 2002 tarihinde Kiev’de imzalanan “Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) Örgütü KEİ Bölgesindeki Eşyanın Karayoluyla Naklinin Kolaylaştırılması Konusunda Mutabakat Muhtırası”nın çekince ile onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**KARADENİZ EKONOMİK İŞBİRLİĞİ (KEİ) ÖRGÜTÜ
KEİ BÖLGESİNDEKİ EŞYANIN KARAYOLUYLA NAKLİNİN
KOLAYLAŞTIRILMASI KONUSUNDA
MUTABAKAT MUHTIRASI**

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü çerçevesinde, bundan böyle Taraflar olarak adlandırılacak olan KEİ Üyesi Devletlerin Hükümetleri (Yürütme Organları);

Bölgede ekonomik gelişme için esas olan ulaştırma ve ticareti kolaylaştırmak amacıyla tüm Karadeniz Ekonomik İşbirliği üyesi devletler arasında işbirliğini güçlendirmeyi ARZU EDEREK;

Karadeniz Bölgesindeki uluslararası kara ulaştırmasının işlemesindeki temel yetersizliklerin sadece alt yapı eksikliklerine bağlı olmayıp, aynı zamanda düzenlemeye yönelik ve ekonomik engellerden de kaynaklandığını KABUL EDEREK;

Söz konusu ortak sorunlara bulunacak çözümlerin, bölgesel bir işbirliği çerçevesinde yeni ve yaratıcı bir yaklaşım gerektirdiğini VURGULAYARAK;

5114

7.4.2004

İlgili uluslararası anlaşmalar ve bildirilerin kabulünden kaynaklanan taahhütlerin BİLİNCİNDE OLARAK;

Avrupa Birliğinde (AB) yürürlükte olan veya öngörülen -ilgili yönetmelikleri gözönüne alarak ve Birleşmiş Milletler, Avrupa Ekonomik Komisyonu (BM/AEK) ve Ulaştırma Bakanları Konferansı (UBAK) çerçevesinde ulaştırma ve özellikle kara ulaştırması alanında kabul edilen yasal hükümlere ve kararlara uyma kararlılıklarını İFADE EDEREK;

Bölgede kara ulaştırması sektörünün maliyet ve süre bakımından daha etkinleşmesini sağlayacak önlemlerin kabul edilebileceğinden EMİN OLARAK;

Bölgede etkin ulaştırma hizmetleri bakımından kombine taşımacılığın önemli rol oynayabileceğinin BİLİNCİNDE OLARAK;

Bazı tedbirlerin yalnızca uzun dönemde uygulanabileceğinin BİLİNCİNDE OLARAK;

Karadeniz bölgesinde karayoluyla eşya taşımacılığının kurumsal veçesinin uyumlaştırılması bakımından önemli bir adım teşkil eden aşağıdaki Mutabakat Muhtırası üzerinde ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR.

Madde 1

AMAÇ

1. Bu Mutabakat Muhtırasının amacı uluslararası düzeyde kabul edilmiş anlaşmalar, kurallara ve standartlara uygun olarak usül, formalite ve dokümanların basitleştirilmesini ve uyumlu hale getirilmesini de kapsayacak şekilde bölgede eşyanın uluslararası karayoluyla etkin olarak taşınmasına dair belirli kilit unsurların uyumu için KEİ üyesi devletler arasında işbirliği ve koordinasyonu artırmaktır.

2. Bu işbirliği, temelde, ortak prensipleri, kurumsal, düzenleyici ve ekonomik nitelikli eylemleri birleştirici olduğu kadar bunları uygulama ve izleme politikalarını geliştirme üzerine odaklanacaktır.

Madde 2

GENEL KURALLAR

Taraflar, karayoluyla eşyanın taşınması alanında birlikte taraf oldukları BM/AEK ve UBAK Kararları himayesinde oluşturulan anlaşmalar, mevcut ikili anlaşmalar ve Avrupa anlaşmalarından daha az elverişli şartları içeren tedbirleri kabul etmeyeceklerdir. Taraflar, özellikle, malî hesaplar için standart unsurlar ile uyumlu hale getirilmiş ücret politikalarına dayalı ulaştırmanın gerçek maliyetini yansıtmayı ve nakliyecilere uygulanan ücretleri garanti altına almayı öngörmektedirler. Yukarıda bahsedilen yasal belgelerde hüküm altına alınan uluslararası standartlara uygun, bölgede etkin ikili ve transit taşımacılığı oluşturan

5114

7.7.2004

uluslararası karayolu eşya taşımacılığını kolaylaştırmak amacıyla idarî, teknik, yasal ve diğer engelleri azaltacaklardır.

Bu Mutabakat Muhtırasının hükümleri, tarafların katıldığı veya katılabileceği diğer uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan hakları ve yükümlülükleri etkilemeyecektir.

Madde 3

EŞYANIN ULUSLARARASI KARAYOLUYLA NAKLİNİN TEDRİCİ SERBESTLEŞTİRİLMESİ

1. İkili ve transit ulaşırmada karayolu ulaşırmaya operatörlerinin fayda temin edici karşılıklı katılımlarına zarar verecek engelleri kaldırma hususunda Taraflar, uluslararası kara ulaşırmasının tedrici serbestleştirilmesi doğrultusunda eşgüdümlü uygun tedbirleri alacaklardır.

2. Üçüncü ülke ve kabotaj taşımacılığı çalışmaları Mutabakat Muhtırasının konuları dışındadır.

3. Taraflar, KEİ bölgesindeki, uluslararası ana ulaşırmaya koridorlarının belirli bölümlerinde uluslararası karayolu taşımacılığı ek ve tamamlayıcı kapasiteleri garantileyecek yeterli ve etkin modlararası ulaşırmaya hizmetlerini sunacak ve destekleyeceklerdir.

Madde 4

ULUSLARARASI ANLAŞMALARA KATILMA-AZAMÎ MÜSAADE EDİLEBİLİR AĞIRLIK VE BOYUTLARIN UYUMU, TEHLİKELİ MADDELERİN TAŞINMASI VE SOSYAL DÜZENLEMELER

Taraflar, Avrupa Topluluğu düzenlemeleri çerçevesinde alınan belirli kararlara kendi ulusal mevzuatlarını uyarlamanın yanısıra, Mutabakat Muhtırasının ek 1'inde yer verildiği şekilde, BM/AEK'nın himayesindeki Anlaşmalar ve Sözleşmelere mümkün olduğu kadar çabuk taraf olmaya gayret edeceklerdir. Söz konusu yükümlülükler esas olarak, sürüş süresine ilişkin bazı sosyal kuralların uygulanması, tehlikeli maddelerin taşınması, uluslararası trafikte eşya taşıyan karayolu araçlarının azamî müsaade edilen ağırlık ve boyutları, vs ilgilendirmektedir.

Madde 5

**ÜCRET POLİTİKALARI-KARA ULAŞTIRMASINA BAĞLI ÜCRETLERDE
BİLGİ SİSTEMİ**

1. Taraflar, eşyanın uluslararası karayoluyla nakli için ücret politikalarının akılcı ve tedricen birbirine yakınlaştırılması hususuna özel önem göstereceklerdir. Bu çerçevede, karşılıklı ücret politikalarına, ücretlerin maliyetle ilgili olması, ayrımcılık gözetilmemesi ve şeffaflık ilkelerini tedricen yerleştireceklerdir.

2. Taraflar, yabancı operatörler vasıtasıyla ulusal karayolu şebekesinin kullanımına bağlı geçiş ücretleri ve kullanıcı ücretleri konusunda tamamlanmış, doğru ve güncel bilginin mevcut olmasının önemini kabul ederek, tüm ilgili kullanıcılara bu tür bilgileri sağlayan bir bilgi sistemi kurmayı değerlendirebilirler.

3. Taraflar, aynı zamanda, bu Mutabakat Muhtırasının taraf olan Devletlerden gelen karayolu taşıyıcılarına karşı ayrımcılık gözetmeme ilkesini de gözönüne alarak, yollarının, tünellerinin ve köprülerinin kullanımı için ücret ödenmesi uygulaması konusundaki egemenlik haklarını saklı tutacaklardır.

Madde 6

**PROFESYONEL SÜRÜCÜLER İÇİN VİZE İŞLEMLERİNİN
KOLAYLAŞTIRILMASI**

1. Taraflar, ilgili ulusal makamlarını, formalitelerin basitleştirilmesini, vize talebindeki sürenin azaltılmasını ve diğer mevcut anlaşmalarına hanel getirmeksizin bir yıl geçerli olmak üzere çoklu giriş vizesi verilmesini amaçlayarak, uluslararası kara ulaştırması ile meşgul olan profesyonel sürücüler için vize itasının kolaylaştırılması imkânlarını incelemeye teşvik edeceklerdir.

2. Taraflar, konsolosluk işlerinden sorumlu ulusal makamları ile işbirliği içinde, eşyanın uluslararası karayoluyla naklini gerçekleştiren profesyonel sürücüler için vize formalitelerinin kolaylaştırılması konusunda çok taraflı bir anlaşmanın oluşturulması imkânını araştıracaklardır.

Madde 7

UYGULAMA

1. Taraflar, bu Mutabakat Muhtırasının ilgili hükümlerinin, KEİ üyesi devletler arasındaki mevcut veya yeni yapılacak ikili kara ulaştırması anlaşmaları veya ilgili protokollerine göre uygulamaya koymak suretiyle, yürütmeye gayret edeceklerdir.

5114

7.7.2004

2. Taraflar, karayolu taşımacılığı konusunda ulaştırma kapasitelerini artıran, ilave ve tamamlayıcı tedbirleri ihtiva eden, çevresel açıdan yararlı teknolojiler sağlayan, içerdiği kolaylıklar işbu Mutabakat Muhtırasında sağlananlardan daha az elverişli olmayan ve tüm KEİ üyesi devletleri kapsayan çok taraflı bir çerçeve anlaşması akdedilmesine çaba göstermek hususunda mutabık kalmışlardır.

Madde 8

KURUMSAL MEKANİZMA

1. Bu Mutabakat Muhtırasının hükümlerinin uygulanmasının izlenmesi ve yeterli eşgüdümün sağlanması için KEİ Ulaştırma Çalışma Grubunun himayesinde Eşyanın Uluslararası Naklinin Kolaylaştırılması konusunda KEİ Yönlendirme Komitesinin kurulması mümkündür.

Söz konusu İzleme Komitesi'nin kurulması, bu Mutabakat Muhtırasının taraflarına maddi külfet yüklemeyecektir.

2. Yönlendirme Komitesi, Muhtıraya imza atan Tarafların birer temsilcisinden oluşacaktır. İmza atan tarafların her biri, bir temsilci ve bir yedek temsilci atayacaklardır. Atama, diğer tüm taraflara bildirilecektir.

3. Yönlendirme Komitesi, gerekli oldukça ama en azından yılda bir kez toplanacaktır. Komite usûl kurallarına oйдаşma ile karar verecektir. İzleme Komitesi Başkanlığı, Taraflar arasında yıllık bir temele dayalı ve dönüşümlü olarak değişecektir.

4. KEİ Yönlendirme Komitesi toplantılarına KEİ Gözlemcilerinin ve KEİ bağlı Kuruluşlarının temsilcileri ile Sivil Toplum Örgütleri gibi uygun bulunacak diğer kurum ve kuruluşlar davet edilebilir.

5. İşbu Mutabakat Muhtırası amacına göre KEİ Bölgesi'nde faaliyetleri daha da geliştirmek üzere, Yönlendirme Komitesi, yıllık olarak gözden geçirilecek bir Eylem Programı hazırlayacak ve her toplantıdan sonra KEİ Ulaştırma Çalışma Grubuna faaliyeti konusunda rapor verecektir.

Madde 9

SÜRE

İşbu Mutabakat Muhtırası, beş yıl için geçerlidir. Beş yıllık sürenin bitiminden en geç bir yıl öncesine kadar Taraflardan bir itiraz gelmez ise süre otomatik olarak bir beş yıl daha uzayacaktır.

Madde 10

NİHAÎ HÜKÜMLER

1. Mutabakat Muhtırasının aslının İngilizce lisanında bir nüshası, KEİ Uluslararası Daimi Sekretaryasına (PERMIS) tevdii edilecektir. Sekretarya, Mutabakat Muhtırasının onaylı bir nüshasını her bir Âkit Tarafa gönderecek ve tevdii mercii olma yetkisinden kaynaklanan tüm yükümlülükleri yerine getirecektir.

2. İşbu Mutabakat Muhtırası uluslararası anlaşmaların yürürlüğe girişi için kendi ulusal yasal prosedürlerinin tamamlanması hususundaki bildirimim tüm Âkit Taraflarca tevdii merciiine tevdii edilmesini müteakip otuzuncu günde yürürlüğe girecektir.

3. İmzalamayan KEİ Üyesi Devletler, mevcut Mutabakat Muhtırasının yürürlüğe girmesinden sonra Taraf olabilirler.

4. Mutabakat Muhtırasının yürürlüğe girmesinden sonra imzalayan hükümetler, uluslararası anlaşmaların yürürlüğe girmesi için kendi ulusal yasal süreçlerinin tamamlandığının tedvii merciiine tevdii edilmesini takip eden otuzuncu günde, Mutabakat Muhtırasına Taraf olacaklardır.

Madde 11

DEĞİŞİKLİKLER

1. İşbu Mutabakat Muhtırasının, herhangi bir Tarafın talebine bağılı olarak tadil edilebilir.

2. Taraflarca yapılan tadilatlar 10 uncu maddede değinilen usullere göre yürürlüğe girecektir.

Kiev'de İkibiniki yılının Mart ayının altıncı gününde, İngilizce lisanında tek metin olarak imzalanmıştır.

ADINA VE YERİNE

Arnavutluk Cumhuriyeti

Ermenistan Cumhuriyeti

Azerbaycan Cumhuriyeti

Bulgaristan Cumhuriyeti

Gürcistan

Yunanistan Cumhuriyeti

Moldovya Cumhuriyeti

Rusya Federasyonu

5114

7.7.2004

Türkiye Cumhuriyeti

Ukrayna

EK

Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (UN/ECE)

himayesinde oluşturulan

(Mutabakat Muhtırasının 2 nci maddesine göre)

ULUSLARARASI KARA ULAŞTIRMASI ANLAŞMALARI

- (1) Karayolu Trafîği Sözleşmesi (08.11.1968)
- (2) Karayolu Trafîği Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşması (01.05.1971)
- (3) Karayolu İşaret ve Sinyalleri Sözleşmesi (08.11.1968)
- (4) Karayolu İşaret ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşması (01.05.1971)
- (5) Karayolu İşaret ve Sinyalleri Konvansiyonuna Ek Avrupa Anlaşmasına Ek Karayolu İşaretleri Protokolü (01.03.1973)
- (6) Uluslararası Karayolu Trafîğinde Yeralan Araç Mürettebatının Çalışmasına Dair Avrupa Anlaşması (AETR) (01.07.1970)
- (7) Karayoluyla Eşyanın Uluslararası Nakliyesi için Anlaşma Konusunda Sözleşme (CMR) (19.05.1956)
- (8) Özel Karayolu Araçlarının Geçici İthali Konusunda Gümrük Sözleşmesi (04.06.1954)
- (9) Ticarî Karayolu Araçlarının Geçici İthali Konusunda Gümrük Sözleşmesi (18.05.1956)
- (10) TIR Karneleri Kapsamında Eşyanın Uluslararası Nakli Konusunda Gümrük Sözleşmesi (14.11.1975)
- (11) Eşyanın Sınır Kontrol Uyumu Konusunda Uluslararası Sözleşme (21.10.1982)
- (12) Tehlikeli Maddelerin Uluslararası Karayoluyla Nakline Dair Avrupa Anlaşması (ADR) (30.09.1957)
- (13) Bozulabilir Maddelerin Uluslararası Nakli ve Bu Tip Taşımalarda Kullanılan Özel Teçhizat Konusunda Anlaşma (ATP) (01.09.1970)
- (14) Uluslararası Ana Trafik Arterleri Konusunda Avrupa Anlaşması (AGR) (15.11.1975)
- (15) Önemli Uluslararası Kombine Taşımacılık Hatları ve İlgili Düzenlemeler Konusunda Avrupa Anlaşması (AGTC) (01.02.1991)

5114

7.7.2004

(16) Önemli Uluslararası Kombine Taşımacılık Hatları ve İlgili Düzenlemeler Konusunda Avrupa Anlaşmasına Bağlı İç Su Yollarında Kombine Taşımacılık Protokolü (AGTC) (1997)

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
27	6	489
40	50	232
45	70	44:45, 174:188

I- Gerekeçeli 369 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 70 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Bayındırlık, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/684